

23ste vergadering

Dinsdag 3 maart 2009

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: Timmerman-Buck

Tegenwoordig zijn 72 leden, te weten:

Asscher, Van de Beeten, Bemelmans-Videc, Van den Berg, Biermans, Van Bijsterveld, De Boer, Böhler, Broekers-Knol, Doek, Dölle, Van Driel, Dupuis, Duthler, Eigeman, Elzinga, Engels, Essers, Goyert, De Graaf, Haubrich-Gooskens, Hendrikx, Hermans, Hillen, Ten Hoeve, Hofstra, Holdijk, Ten Horn, Huijbregts-Schiedon, Janse de Jonge, Van Kappen, Klein Breteler, Kneppers-Heijner, Koffeman, Kox, Lagerwerf-Vergunst, Laurier, Leunissen, Van der Linden, Linthorst, Meindersma, Meulenbelt, Meurs, Noten, Peters, Putters, Quik-Schuijt, Rehwinkel, Reuten, Rosenthal, Russell, Schaap, Schouw, Schuurman, Slager, Slagter-Roukema, Smaling, Strik, Swenker, Sylvester, Tan, Terpstra, Thissen, Timmerman-Buck, Vedder-Wubben, Vliegthart, De Vries, De Vries-Leggedoor, Werner, Westerveld, Willems en Yildirim,

en mevrouw Van der Hoeven, minister van Economische Zaken, en mevrouw Bijleveld-Schouten, staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Kuiper, wegens verblijf buitenslands;

Leijnse, wegens ziekte;

Franken, wegens bezigheden elders.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan voor de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het einde van deze editie.)

De **voorzitter**: Aangezien voor het voornemen tot het

sluiten van uitvoeringsverdragen, een voorgenomen wijziging van een uitvoeringsbesluit, een voorgenomen wijzigingsbesluit, voorgenomen rechtshandelingen, de verschillende verdragen en een akkoord, die ter stilzwijgende goedkeuring zijn voorgelegd, de termijn is verstreken, stel ik vast dat wat deze Kamer betreft aan uitdrukkelijke goedkeuring van deze voornemens geen behoefte bestaat.

Deze voornemens zijn gedrukt onder de nummers 23908, R1519, letter X, 23908, R1519, letter Y, 27659, letter O, 29383, letter F, 31789, letter A, 31798, letter A, 31820, letter A; 31836, letter A, 31837, letter A, 31846, R1875, letter A.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Implementatie van het kaderbesluit nr. 2006/783/JBZ van de Raad van de Europese Unie van 6 oktober 2006 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op beslissingen tot confiscatie (PbEG L 328/59) (wijziging Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties in verband met de toepassing op beslissingen tot confiscatie) (31555);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Huisvestingswet (mogelijkheid van bestuurlijke boete voor enkele overtredingen) (31556).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de heropening van het **beleidsdebat** over de **effectiviteitsverantwoording in het kader van de behandeling van het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2009 (31700-XIII) en van het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaat van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 2009 (31700-D)**, en over:

- de motie-Sylvester c.s. over fiscale maatregelen waardoor energiebesparing op grote schaal aantrekkelijk wordt voor woningen en bedrijfspanden (31700-XIII, 31700-D, letter E).

(Zie vergadering van 3 februari 2009.)

Mevrouw **Sylvester** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Energiebesparing maakt deel uit van het kabinetsbeleid. Aangezien woningen en bedrijfspanden in Nederland onvoldoende zijn onderhouden en gerenoveerd, kunnen maatregelen worden genomen die een grootschalige energiebesparing bevorderen. Dagelijks sluiten bedrijven van installateurs, verwarmingstechnici, glas- en isolatiebedrijven en ga zo maar door. Dat, terwijl de bouw voor de Nederlandse economie een heel belangrijke sector is. In de huidige economische situatie is het noodzakelijk, de werkgelegenheid in het mkb te bevorderen door het nemen van energiebesparende maatregelen. Dit is de kern van de motie die ik heb ingediend tijdens het beleidsdebat van 3 februari jongstleden. Vandaag wil ik een gewijzigde motie indienen met eenzelfde strekking. Ik hoop dat de regering zich geïnspireerd voelt, het nut en de noodzaak inziet en de motie omarmt.

De **voorzitter**: Mevrouw Sylvester, bij de vorige beraadslaging hebt u gezegd dat u de motie, gedrukt onder letter E, zou intrekken en een nieuwe motie zou indienen.

Mevrouw **Sylvester** (PvdA): Dat klopt. De tekst van de nieuwe motie heb ik u zojuist overhandigd.

De **voorzitter**: Aangezien de motie-Sylvester c.s. (31700-XIII, 31700-D, letter E) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Motie

Door de leden Sylvester, Kneppers-Heijnert, Schouw, Van den Berg, Laurier, Koffeman, Yildirim en Reuten wordt de volgende motie voorgesteld:

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat veel woningen en bedrijfspanden onvoldoende zijn onderhouden en gerenoveerd met het oog op energiebesparing;

overwegende dat het gewenste effect van het energielabel en de Stimuleringsregeling Duurzame Energie tot nog toe uitblijft;

overwegende dat energiebesparing deel uitmaakt van het kabinetsbeleid;

overwegende dat onderhoud en renovatie van woningen en bedrijfspanden de werkgelegenheid in het mkb stimuleren en dat deze stimulans in de huidige economische situatie gewenst is;

verzoekt de regering om na het in beeld brengen van de kosten en baten van diverse instrumenten op zo kort mogelijke termijn tijdelijke maatregelen te nemen die grootschalige energiebesparing door renovatie stimuleren, waarbij het instrument van een spoedig ingaande

tijdelijke fiscale maatregel mede in beschouwing te nemen is,

en gaat over tot de orde van de dag.

Zij krijgt letter F (31700-XIII, 31700-D).

Mevrouw **Kneppers-Heijnert** (VVD): Mevrouw de voorzitter. De strekking van deze motie heeft de sympathie van mijn fractie. Er wordt gevraagd om een onderzoek naar de kosten en baten van diverse instrumenten om daarna op zo kort mogelijke termijn tijdelijke maatregelen te nemen die grootschalige energiebesparing door renovatie stimuleren. Er staat niet bij dat de uitkomst van het onderzoek positief moet zijn. Mijn fractie gaat ervan uit dat, vooraleer er tot maatregelen over wordt gegaan, vaststaat dat de uitkomst van het onderzoek positief is, waarbij er niet alleen naar financieel rendement wordt gekeken, maar ook naar maatschappelijk rendement. De goedkoopste maatregel is niet per definitie de meest effectieve waar het gaat om het maatschappelijk rendement. Kortom: er moet sprake zijn van een positief saldo voor wat betreft de economische en maatschappelijke kosten en baten. Op deze voorwaarde steunt mijn fractie de motie-Sylvester c.s.

De heer **Terpstra** (CDA): Mevrouw de voorzitter. Her en der wordt getwijfeld aan nut en noodzaak van beleidsdebatten. Ik denk dat bij Economische Zaken nu is aangetoond dat beleidsdebatten zeer nuttig zijn, nu wij hier alweer mogen spreken over de motie over energiebesparing. Het gaat daarbij om een fiscale stimulans van energiebesparingen in de bouw. Ik heb juist vandaag in Het Financieele Dagblad gelezen dat dit op zichzelf een heel goede zaak zou kunnen zijn. Misschien is het wel zo'n goed idee dat het wordt opgenomen in het nationale plan waar het kabinet mee bezig is. De minister heeft de aanneming van de motie ontraden, omdat niet is aangegeven hoe men een en ander wil financieren. Deze redenering hebben wij tot nu toe kunnen volgen. Tijdens het EZ-debat hebben wij ons ook verzet tegen het steeds maar weer komen met nieuwe voorstellen, terwijl er al heel veel maatregelen bestaan. Zeer onlangs heeft de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer nog een energiebesparingsfonds opgericht, speciaal voor de bouw. Ik hoor graag van mevrouw Sylvester of dit in de plaats moet komen van het nieuwe energiebesparingsfonds of er gewoon bij moet komen. Voor mijn fractie is dit reden genoeg, nog niet in te stemmen met dit nieuwe, ongedekte idee. Als de minister deze motie omarmt, zou mijn fractie de motie niet kunnen steunen, omdat zij overbodig is. Als de minister de motie niet omarmt, dan zou mijn fractie haar standpunt om haar niet te steunen, kunnen handhaven.

De heer **Reuten** (SP): Mevrouw de voorzitter. Mijn fractie had en heeft aarzelingen bij deze motie, maar omdat de medeondertekenaars bereid waren om ons te volgen in een nadere specificering, kunnen wij ermee instemmen.

Reuten

Niettemin pleiten drie argumenten tegen de motie. Mijn fractie hecht eraan, die te noemen.

Ten eerste ging ons debat op 3 februari jongstleden over effectiviteitsverantwoording bij het ministerie van EZ en niet over energiebesparing. Formeel doet de motie daarom niet, of hoogstens zijdelings, ter zake.

Ten tweede is het onderwerp van de motie in samenhang daarmee nauwelijks, en in ieder geval niet breed, in de Kamer bediscussieerd. Naar het oordeel van mijn fractie is er met name onvoldoende uitwisseling van argumenten geweest over de doelmatigheid van het gebruik van het, thans, tijdelijke fiscale instrument ten behoeve van energiebesparing en de, thans, tijdelijke stimulering van de economie. Wie heeft hier precies voordeel van en wie betaalt de rekening?

Ten derde is mijn fractie het eens met de minister dat parlementsliden bij een voorstel dat kosten met zich brengt – in dit geval derving van belastinginkomsten – ook de dekking moeten leveren. Alleen dan immers kunnen we een adequate afweging van uitgaven en inkomsten maken.

Dit gezegd hebbende, benadruk ik dat mijn fractie de intentie van de motie onderschrijft. Wij zien deze motie enerzijds als verbreding van de motie van het Tweede Kamerlid Sap (31704, nr. 48). Anderzijds is de herziene versie van de motie tevens gericht op een tijdelijke stimulering van de thans recessieve economie. Wat betreft de dekking houdt de herziene motie uitdrukkelijk rekening gehouden met inverdieneffecten van de te nemen maatregelen. Wat betreft de stimulering van de economie is het dan wel zaak dat de te nemen maatregel inderdaad spoedig ingaat en dat breed wordt gecommuniceerd dat deze een tijdelijk karakter heeft.

Ik zei al dat mijn fractie, alles overwegende, voor de motie zal stemmen.

De heer **Laurier** (GroenLinks): Voorzitter. Met de voorliggende motie wordt een versnelling beoogd van energiebesparende maatregelen in de gebouwde omgeving. Dat is een doelstelling die mijn fractie van harte steunt.

In de tweede termijn was er nog enige discussie over de verhouding van deze motie tot de motie-Sap die in de Tweede Kamer is aangenomen. Wie deze motie-Sap leest, zal ontdekken dat men zich daarin met name toespitst op de eigenaars of bewoners van woningen. De motie waarover wij nu spreken, is gericht op de gehele gebouwde omgeving, dus ook op bedrijfsgebouwen en eventueel op huurwoningen. Daarom is deze motie-Sylvester een uitstekende aanvulling op de motie-Sap. Bovendien wordt in deze motie benadrukt dat het niet alleen om de milieuwinst gaat – hoe na die ons ook aan het hart ligt – maar ook om de werkgelegenheidseffecten in met name het midden- en kleinbedrijf. Die effecten zijn onzes inziens op dit moment en bij deze recessie geen overbodige luxe. Daarom steunt mijn fractie de motie van harte.

De heer **Van den Berg** (SGP): Voorzitter. De fracties van de SGP en de ChristenUnie hebben tijdens het debat blijvende aandacht gevraagd voor duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Onderdelen

daarvan zijn energiebesparende maatregelen en investeren in energiebesparing. Wij weten dat in veel woningen nog steeds energie wordt verspild. Voor veel bedrijfspanden geldt hetzelfde. Juist bij de economische dip waarin wij nu verkeren, moet het midden- en kleinbedrijf extra impulsen krijgen. Een zo scherpe omslag in de economie als wij nu meemaken, hebben wij nog nooit meegemaakt. De impulsen leveren op korte termijn werkgelegenheid op. Bovendien stimuleren ze de technische research en de energiebesparing.

Onze fracties veronderstelden dat het kabinet het ons kwalijk zou kunnen nemen als wij juist nu niet met een motie aandacht vragen voor goede maatregelen op de genoemde terreinen. Daarom hebben wij de motie mede ondertekend.

De heer **Schouw** (D66): Voorzitter. Ik heb een procedurele, een inhoudelijke en vervolgens nog een procedurele opmerking. Ik begin met de procedurele opmerking.

Mijn fractie zou willen dat het slechts hoogst zelden voorkwam dat er werd gesleuteld aan moties na de indiening ervan. Moties veranderen door dit gesleutel al dan niet van karakter. Dat leidt tot derde termijnen en daar gaan weer weken overheen. Het achteraf sleutelen aan moties zou echt een uitzondering moeten zijn.

De inhoudelijke opmerking is dat de uitgangspunten van de motie-Sylvester en de zaken die daarin worden verwoord, uiteraard kunnen rekenen op de sympathie van mijn fractie.

Ik kom op mijn tweede procedurele opmerking. Er is nogal wat gebeurd sinds het debat dat wij hebben gevoerd en de indiening van de motie. Denkt alleen maar aan het beeld van de minister-president en de directeur van het CPB die alarm sloegen. Er heeft een kanteling plaatsgevonden. Wij weten inmiddels ook allemaal van de instelling van de commissie-Gerritse. Deze commissie zal een aantal maatregelen op een rijtje zetten waaruit het kabinet gaat kiezen. Ook in politieke zin is er wat veranderd. In elk geval heeft mijn fractie aan de overzijde gesteld dat zij hierover graag wil meedenken met de regering. Dezelfde lijn wil mijn fractie ook in deze Kamer volgen.

Dit zijn allemaal nieuwe feiten die zich hebben voorgedaan na de indiening van de motie. Gezien deze nieuwe feiten zou het logisch en verstandig zijn om deze motie aan te houden. Dit zou ook verstandig zijn in het licht van de bevindingen van de commissie-Gerritse en de maatregelen die worden voorgesteld. Dat is de koninklijke weg. Daarom wil ik de opsteller van de motie vragen om de motie aan te houden vanuit het door mij geschetste perspectief. De opsteller moet daarbij het voortouw nemen. Als de motie niet wordt aangehouden, blijft mijn fractie de motie uiteraard wel steunen. Wij hebben haar immers mede ingediend. Als de motie niet wordt aangehouden, zou ik willen dat de regering haar betreft bij haar afwegingen in relatie tot de uitkomsten van de commissie-Gerritse. Wellicht komt deze commissie met voorstellen voor maatregelen die wij nog niet kennen maar die wel effectiever zijn. Dit is de context waarbinnen wij deze motie-Sylvester willen zien.

De heer **Reuten** (SP): Wat de heer Schouw naar voren brengt, vind ik wel sympathiek. Ik zou het er in beginsel mee eens kunnen zijn. Toch vind ik het vreemd als elke

Schouw

fractie die een motie heeft ondertekend, de motie anders interpreteert dan medeondertekenaars. Waar blijven wij op die manier?

De heer **Schouw** (D66): Ik vind dat het uw en mijn dure plicht is om de nieuwe feiten te bezien die zich hebben voorgedaan sinds wij het debat voerden. Daarbij gaat het niet om klein bier. Onze politieke positie is, te stellen dat wij in dit land met elkaar moeten meedenken over de maatregelen die wij nemen. Wij moeten er daarbij voor uitkijken, één maatregel exclusief te behandelen. Wij moeten nu niet zeggen: hoe het hele palet er ook uitziet, deze maatregel moet *coûte que coûte* worden genomen. Dat is het dilemma waar mijn fractie voor staat. Enerzijds is er uiteraard sprake van loyaliteit aan onze naam en onze handtekening onder de motie en ook aan de inhoud ervan. Anderzijds hebben wij echter te maken met nieuwe feiten. Daartussen moeten wij nu balanceren.

De heer **Reuten** (SP): Ik vind wat u zegt sympathiek en kan het op zichzelf wel met u eens zijn. Dat zou dan echter wel de interpretatie moeten zijn die ook de andere ondertekenaars, of eigenlijk de hele Kamer aan deze motie geeft.

De heer **Schouw** (D66): In ieder geval is dit de manier waarop ik de motie interpreteer. Ik meen dat dit de meest verstandige en rationele manier is. Iets anders kan ik er niet van maken. Ik ben niet van plan om op dit punt te gaan "politieken". Op een andere manier kan ik dit niet doen.

□

Minister **Van der Hoeven**: Voorzitter. Dit is een interessant debat. In ieder geval een aantal ondertekenaars plaatst kanttekeningen bij de eigen motie. Ik moet zeggen dat ik dat nog nooit eerder heb meegemaakt. Het maakt duidelijk dat er in de afgelopen weken inderdaad het een en ander is veranderd in de situatie. De heer Schouw wees hierop. Je moet je afvragen of het indienen van een motie zoals die nu voorligt, helpt bij het vinden van een oplossing. Ik kom hierop straks terug. Er zijn wat losse vragen gesteld. Die wil ik graag eerst beantwoorden.

Ook wat mevrouw Kneppers opmerkte, vond ik opmerkelijk. Zij stelde dat de regering het onderzoek moet gaan doen, maar dat dit niet positief hoeft te zijn. Daarbij gaat het over het financiële, economische en maatschappelijke rendement; er moet een positief saldo van de kosten en de baten zijn. Het onderzoek wordt gedaan, met name in het kader van de vergroeningsbrief en de uitvoering van de motie-Sap. In de brief, die in mei naar de Tweede Kamer gaat, zullen met name de kosten en baten op een rij worden gezet van de verschillende maatregelen die zijn gericht op energiebesparing, maatregelen die eigenlijk ook al in een eerder stadium zijn toegezegd.

De heer Van den Berg stelde een vraag over extra impulsen voor de bedrijfspanden. Daarvoor gebeurt het een en ander. Bedrijven kunnen al gebruikmaken van de energie-investeringsaftrek. Dan hebben ze een korting van 11% op het investeringsbedrag via het fiscale voordeel. Het budget in 2009 daarvoor is 145 mln. Dat is goed voor 1,3 mld. aan duurzame investeringen, zoals het verbeteren van de energieprestatie van bedrijfs-

gebouwen. In het kader van de Vergroeningsbrief van De Jager wordt bekeken of nog wat meer nodig is. Ik kom dadelijk terug op het rapport-Gerritse, waarnaar de heer Schouw uitdrukkelijk vroeg.

Ik kom op de motie. Bij het aandacht vragen voor energiebesparing en voor werkgelegenheid in met name de renovatiesector van de bouw, kan ik me wel iets voorstellen. Alle signalen die de leden van de Kamer krijgen, krijg ik ook. Net als zij maak ik mij grote zorgen over hetgeen zich met name in de bouw afspeelt, omdat dit een zo enorm grote sector is, vooral als daarbij medegekeken wordt naar de toeleveringsindustrie en de daarmee samenhangende werkgelegenheid. Dat begrijp ik dus.

Nu werd in de eerdere motie gevraagd om op zo kort mogelijke termijn fiscale maatregelen te nemen voor energiebesparing in woningen en bedrijfspanden. Ik heb deze motie toen ontraden. De financiële dekking ontbrak. Bovendien lijkt de motie te sterk op de motie-Sap uit november 2008. Daarvan is al gezegd dat deze wordt meegenomen in de Vergroeningsbrief in mei.

Ik vind het winst dat in de herziene motie wordt aangegeven dat de indieners niet willen vooruitlopen op fiscale maatregelen. Zij vragen eigenlijk om deze maatregelen mee te nemen in een bredere beschouwing van de kosten en de baten van verschillende instrumenten gericht op energiebesparing. Ik heb daarnet al aangegeven op welke manier ik daarmee zal omgaan wat het onderzoek betreft.

De argumenten die ik gehanteerd heb bij de eerdere versie, gelden echter nog steeds. De heer Reuten, die dat ook zei, heeft gelijk. Het is nog steeds ongedekt. Er wordt niet aangegeven waar het geld vandaan moet komen. Ook tijdelijke maatregelen, die nu worden gevraagd, moeten ergens uit worden betaald. Ik kan geen geld maken, net zomin als de leden. Nogmaals, ook deze motie lijkt op de motie-Sap. Daarover heb ik al voldoende gezegd. Laten wij de resultaten op dat punt afwachten. De motie voegt weinig toe.

Uit de inbreng van de leden begrijp ik dat zij zich er toch een beetje ongemakkelijk mee voelen. Inderdaad, we zijn op dit moment bezig om maatregelen te treffen om de economische crisis het hoofd te bieden. Dat klopt. Er wordt over gesproken. Ik kan daarop niet vooruitlopen op dit moment. Het gaat om een volledige discussie. De heer Schouw zei al dat hij zo graag wil meepraten. Uit het standpunt van de oppositie bezien, kan ik dat best begrijpen, maar dan zullen wij toch over een voorstel moeten kunnen praten. Dat voorstel is er nog niet; daar wordt op dit moment aan gewerkt. Dat wordt een samenhangend pakket. In dat samenhangende pakket moet inderdaad worden gekeken naar het investeren in energiebesparende maatregelen; dat begrijp ik.

Er zijn echter meer impulsen te geven voor het bedrijfsleven. Ik ben het daarom eens met degenen die zeggen: het kost geld en je moet de maatregelen tegen elkaar afwegen wat betreft de effectiviteit ervan. Dat komt in dat pakket te staan. Daarin komt ook te staan wat het oplevert. Daarbij gaat het niet alleen om werkgelegenheid en om de effecten op de economische groei, op de economische situatie, maar ook om de vraag wat dit betekent voor de houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Al dat soort dingen komt aan de orde in de brief die binnenkort naar het parlement komt. Naast het feit dat de motie ongedekt is, loopt zij wat mij betreft dus ook vooruit op besluitvorming binnen het

Van der Hoeven

kabinet die nog lang niet is afgerond. Ik blijf dus bij mijn eerdere oordeel, en ik ontraad de motie.

Natuurlijk vind ik energiebesparing belangrijk. Natuurlijk vind ik duurzame energie belangrijk. Ik zet mij daarvoor ook in. Ik denk dat het goed is dat de heer Terpstra er nog eens op wees; iedereen wil dat. Je moet echter wel kijken naar de effectiviteit van de maatregelen, zeker op dit moment. Al wordt de motie aangenomen, zoals ik verwacht, ik kan echt geen garantie geven dat ik de motie zoals die nu is geformuleerd, zomaar kan uitvoeren. Dat gaat niet. Wij zullen in ieder geval onze plannen voor de korte en de langere termijn bekendmaken. Ik zou tegen de leden willen zeggen: als de plannen er liggen, bekijk dan hoe deze zich dat verhouden tot de al dan niet aangenomen of aangehouden motie.

De beraadslaging wordt gesloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

In stemming komt de motie-Sylvester c.s (31700-XIII, 31700-D, letter F).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van het CDA tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

Wenst mevrouw de minister het woord?

Minister **Van der Hoeven**: Zou dat mogen, mevrouw de voorzitter?

De **voorzitter**: Eén zin.

Minister **Van der Hoeven**: Voorzitter. De motie is aangenomen. Ik heb aangegeven dat ik de motie zoals die er nu ligt, niet kan en ook niet zal uitvoeren. Ik zal de motie meenemen bij de besprekingen rond het pakket dat binnenkort naar de Kamer komt.

De **voorzitter**: Mevrouw Sylvester krijgt de gelegenheid om een heel korte interruptie te plaatsen, een of twee zinnen. Dit is overigens het laatste lid dat het woord krijgt. Anders moeten wij de beraadslaging heropenen voor een nieuwe termijn.

Mevrouw **Sylvester** (PvdA): Voorzitter. Ik wil een korte opmerking maken. Ik denk dat het als volgt ligt. De motie is nu aangenomen. Er worden maatregelen genomen; of liever, er worden maatregelen aangekondigd. Ik kan me voorstellen dat de minister deze motie daarin opneemt en afweegt wat daarmee kan gebeuren.

De vergadering wordt van 14.05 uur tot 14.14 uur geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Gemeente- en Provinciewet in verband met de evaluatie van de dualisering van het gemeente- en provinciebestuur (30902).**

De beraadslaging wordt geopend.

De **voorzitter**: Ik heet de staatssecretaris van BZK van harte welkom in de Eerste Kamer.

□

De heer **Hermans** (VVD): Voorzitter. Aan de schriftelijke voorbereiding van dit debat heeft de VVD-fractie niet meegedaan. Dit was niet uit desinteresse in het onderwerp, maar omdat de fundamentele discussie naar aanleiding van de rapportage op dit moment in de Tweede Kamer ligt. Het zit eraan te komen dat er een aantal technische wijzigingen zal zijn. Het is echter wel aardig om naar aanleiding van de schriftelijke voorbereiding te kijken naar enkele specifieke onderwerpen die vandaag wat aandacht zouden moeten krijgen wat betreft mijn fractie.

Een tijdje geleden, bij de behandeling van een ander wetsvoorstel, heb ik een vraag gesteld aangaande de positie van wethouders en gedeputeerden bij het opstellen van de profielschets voor respectievelijk burgemeester en commissaris van de Koningin. Zeker nu zij geen deel meer uitmaken dan wel hoeven uitmaken van de staten en de raden, is het interessant dat terwijl de voorzitter van dat college juist zo'n belangrijke rol speelt in de dualiserende opvatting van dit moment, hun positie wat fluïde is. Zij mogen – ik zou bijna zeggen bij de gratie Gods – deelnemen aan een college als adviseur of aan de profielschetsdiscussie, maar zij hebben daarin geen formele positie. Ik denk dat wij moeten kijken of dat eventueel wel kan.

Een belangrijk onderdeel van de voorliggende wetswijziging is het aanwezig laten zijn van wethouders bij alle vergaderingen, volgens artikel 21, lid 2 van de Gemeentewet. Dit is volstrekt terecht. Hierbij is de rol van de gemeenten om zelf inhoud te geven aan de manier waarop zij die aanwezigheid willen regelen, van groot belang. In de wetgeving daaromtrent moet geen enkele beperking worden opgenomen, zodat de wethouder zelf met zijn of haar politieke neus moet bepalen waarbij hij of zij aanwezig wil zijn.

Mijn volgende punt betreft de geheimhoudingsplicht van ambtenaren, werkzaam voor raadsleden, in het kader van de bijstandsverlening. Dit is een interessant punt. Als ik mij niet vergis, is vanmorgen bij het College van Senioren in de Eerste Kamer een discussie gevoerd over de rechtsbijstand van rijksambtenaren ten aanzien van Kamerleden. De verhouding tussen regering en parlement is in principe nog steeds anders is dan die tussen raad en college; conform artikel 125 van de Grondwet is nog steeds de raad het hoogste gemeentebestuur. Het is daarom echter juist erg interessant om te bekijken wat de geheimhouding precies betekent in de hele dualisering.

Ik vind het iets te kort door de bocht om slechts te zeggen dat wij nu een modelverordening van de gemeenten hebben, waarin staat dat als een raadslid dat vraagt, de ambtenaar tot geheimplicht gehouden is jegens de wethouder op het punt van de verstrekte informatie. Dat is een wat vreemde situatie. Stelt u zich voor, er wordt informatie gevraagd aan de ambtenaar. De ambtenaar verstrekt die informatie. Uit die informatie trekt het raadslid vervolgens de conclusie – wellicht deelt hij het zelfs al mee – dat hij een motie van wantrouwen gaat indienen. Wat is dan de positie van de ambtenaar? Moet hij zeggen dat hij geheimhoudingsplicht heeft en helemaal niets mag? Er zijn gemeenten die dit hebben